

Analýza selhání trhu pro poskytování služeb v oblasti využití/recyklace a opětovného použití textilu/textilního odpadu a odpadní obuvi.

24. srpna 2026

ANALÝZA SELHÁNÍ TRHU PRO POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB V OBLASTI VYUŽITÍ/RECYKLACE A OPĚTOVNÉHO POUŽITÍ TEXTILU/TEXTILNÍHO ODPADU A ODPADNÍ OBUVI

1 IDENTIFIKACE SLUŽBY V RÁMCI ZAJIŠTĚNÍ VYUŽITÍ/RECYKLACE A OPĚTOVNÉHO POUŽITÍ TEXTILU/TEXTILNÍHO ODPADU A ODPADNÍ OBUVI

Předmět služby:

Zajištění recyklace a opětovného použití odpadního textilu a obuvi, a to jak v režimu odpadů, tak v režimu předcházení vzniku odpadů.

Cílová skupina:

Primární: Provozovatelé sběrných sítí, třídících linek a zařízení na využití odpadního textilu a municipality, kterým zákon o odpadech č. 541/2020 Sb., ukládá povinnost od 1. ledna 2025 zajistit místa pro odkládání textilního odpadu.

Sekundární: Průmysloví zpracovatelé využívající recyklované vlákno (automobilový, stavební a textilní průmysl).

Právní vymezení jako služby obecného hospodářského zájmu:

Služba naplňuje znaky služby obecného hospodářského zájmu (SOHZ), neboť představuje činnost poskytovanou ve veřejném zájmu, jejímž cílem je zajistit obyvatelům dostupnou, nepřetržitou a spolehlivou možnost odevzdávání odpadního textilu a jeho následného zpracování. Tato služba přispívá k ochraně veřejného pořádku, zdraví a kvality života obyvatel tím, že předchází nekontrolovanému odkládání textilního materiálu, omezuje vznik nelegálních skládek a zajišťuje bezpečné nakládání s touto specifickou komoditou. Vzhledem k omezeným kapacitám pro svoz, dotřídění a následné zpracování odpadního textilu v České republice není trh schopen tuto službu zajistit v potřebném rozsahu, kvalitě

Analýza selhání trhu pro poskytování služeb v oblasti využití/recyklace a opětovného použití textilu/textilního odpadu a odpadní obuvi.

24. srpna 2026

a kontinuitě bez uložení závazku veřejné služby. Z tohoto důvodu je zajištění této činnosti odůvodněno jako služba obecného hospodářského zájmu.

Právní zakotvení recyklace a opětovného použití textilu/textilního odpadu

- **Legislativa EU:** Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech (rámcová směrnice o odpadech)
 - Revize rámcové směrnice o odpadech (směrnicí 2018/851/EU) stanovuje povinnost odděleného sběru textilních odpadů.
 - Revize rámcové směrnice o odpadech (směrnicí 2025/1892/EU) zavádí povinnost rozšířené odpovědnosti výrobců (EPR) textilu a obuvi.
 - **Legislativa ČR:** Zákon o odpadech č. 541/2020 Sb. ukládá obcím povinnost od 1. ledna 2025 zajistit místa pro odkládání textilního odpadu – stejně jako u ostatních tříděných složek komunálního odpadu (papír, plasty, sklo, kovy, bioodpady).
 - *§ 59 odst. 2 - Obec je povinna určit místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu, a to alespoň nebezpečného odpadu, papíru, plastů, skla, kovů, biologického odpadu, jedlých olejů a tuků a od 1. ledna 2025 rovněž textilu.*
 - **Národní strategické dokumenty:**
 - Plán odpadového hospodářství ČR na období 2025-2035 (POH ČR)

Priority: - Postupné navyšování míry přípravy na opětovné použití a recyklace textilních odpadů.

 - Podpora přípravy k opětovného použití textilních výrobků.
 - Podpora budování moderních technologií pro recyklaci odpadů textilu včetně obuvi. - Strategický rámec Cirkulární Česko 2040; Akční plán Cirkulární Česko 2040 pro období 2022-2027
- Priority:** - Zvýšení míry třídění, opětovného použití a recyklace textilu.

Analýza selhání trhu pro poskytování služeb v oblasti využití/recyklace a opětovného použití textilu/textilního odpadu a odpadní obuvi.

24. srpna 2026

2 RELEVANTNÍ TRH A SOUČASNÝ STAV TRHU

Vymezení trhu

Geografickým trhem je celé území České republiky s úzkou vazbou na evropský trh s druhotnými surovinami. Produktový trh je vymezen zpracováním vytříděného textilního odpadu z komunální sféry (oděvy, bytový textil, obuv) pro účely recyklace a opětovného použití.

Analýza stavu produkce a nakládání s textilními odpady

Textilní odpady v ČR

Roční produkce textilního odpadu v ČR je dle expertních odhadů MŽP cca 130 – 140 tis. tun. Jedná se o veškerý textilní odpad v ČR, tedy samostatně sbíraný textilní odpad, textil ve směsném komunálním odpadu a odpad vyprodukovaný při výrobě textilních výrobků.

Dominantní část představují textilní odpady z odděleného soustředování a textilní odpady, které se nacházejí ve směsném komunálním odpadu. Zbývající část pak tvoří průmyslové textilní odpady nebo textilní obaly. Produkce odděleně soustředovaného textilu z obecních systémů má spíše rostoucí trend.

Textilní odpady z odděleného soustředování v obcích

Dominantní skupinou v rámci toku textilní odpady jsou **komunální textilní odpady z obcí**, kdy jejich produkce v roce 2024 byla **23 000 tun** (20 tis. tun v 2023). Jedná se o odděleně soustředovaný textil s převahou katalogového čísla *20 01 10 (Oděvy)*.

Z prognózy uvedené v Plánu odpadového hospodářství ČR 2025-2035 vyplývá, že **bude docházet k navyšování množství odděleně soustředěných textilních odpadů** (zejména přesunu ze směsného komunálního odpadu).

Textil ve směsném komunálním odpadu

Podle oficiálního rozboru směsného komunálního odpadu (SKO), který byl realizován pro MŽP dle schválené metodiky, se podíl textilu ve směsném komunálním odpadu pohybuje okolo 3 %. Produkce SKO byla v roce 2024 cca 2,7 mil. tun.

Z uvedených dat vyplývá, že v SKO se může nacházet přes 80 tis. tun textilních odpadů, které by měly být postupně přesouvány do toku tříděných textilních odpadů.

Analýza selhání trhu pro poskytování služeb v oblasti využití/recyklace a opětovného použití textilu/textilního odpadu a odpadní obuvi.

24. srpna 2026

Nakládání s textilními odpady v ČR

S textilním odpadem v ČR produkovaným se **nakládá následujícím způsobem:**

- **50 % recyklace (včetně přípravy k opětovnému použití)**
- **25 % energetické využití**
- **20 % skládkování**

Odpad oděvů se také často exportuje (k opětovnému použití či recyklaci) – jedná se cca o 10 tis. tun.

Vytříděný odpadní textil se sváží na speciální dotřídňovací linky, kde se roztřídí dle kvality a možného využití. Část se opětovně použije, část se recykluje na čistící hadry, na výplně do průmyslu apod. a část se vyváží k opětovnému použití či recyklaci do zahraničí.

Nevhodný textil po vytřídění se může využít energeticky a část se i skládkuje.

Materiálové zpracování textilních odpadů v ČR

V současnosti se materiálově využívá cca 25 tis. tun textilních odpadů. Zpracovatelská kapacita vedoucí k materiálovému využití je v ČR přes 30 tis. tun a dá se očekávat další nárůst zavedením nové povinnosti rozšířené odpovědnosti výrobců a přechodem do odpadového režimu a dalším povolováním nových zařízení.

3 DŮVODY SELHÁNÍ TRHU SPECIFICKÉ PRO OBLAST RECYKLACE A OPĚTOVNÉHO POUŽITÍ TEXTILU

3.1 Ekonomické selhání

Rok 2025 představoval pro systém nakládání s textilem v ČR zásadní změnu. Od 1. ledna 2025 ukládá zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech obcím povinnost zajistit místa pro odkládání textilního odpadu.

Analýza selhání trhu pro poskytování služeb v oblasti využití/recyklace a opětovného použití textilu/textilního odpadu a odpadní obuvi.

24. srpna 2026

Ekonomika celého řetězce se tak v roce 2025 zhoršila zejména protože:

- kvalita svezeného materiálu klesala (vyšší podíl znečištěného či kontaminovaného materiálu),
- odbyt a výkupní ceny druhotných frakcí se dostaly pod tlak z důvodu přesycení trhu v celé EU a omezených kapacit,
- očekávané financování přes systém rozšířené odpovědnosti výrobce (EPR) prozatím není k dispozici, což i nadále zvyšuje finanční tlak na operátory.

Ekonomické selhání lze vnímat ve dvou rovinách, zejména jde o zápornou ekonomickou hodnotu suroviny a pak také o asymetrii nákladů.

3.1.1 Záporná ekonomická hodnota suroviny

Představuje primární bariéru pro jakékoliv čistě komerční podnikání v oblasti materiálového využití odpadního textilu a obuvi. Tržní mechanismus zde selhává, protože náklady na celý procesní řetězec transformace odpadu v druhotnou surovinu dramaticky převyšují cenu, za kterou je finální recyklát prodejný na volném trhu.

Zpracovatelský proces vyžaduje rozsáhlé investice do technologií a naráží na vysoké provozní náklady. Textilní odpad z komunálního sběru je materiálově heterogenní (směsí bavlny, polyesteru, elastanu, viskózy apod.). Jeho zpracování vyžaduje:

- Náročné dotřídňování – před samotnou recyklací je nutné provést hloubkovou materiálovou separaci. Automatické optické třídiče vyžadují obrovské vstupní investice a manuální dočišťování (odstraňování tzv. tvrdých galanterních prvků – zipů, knoflíků, nýtů, podšívek) extrémně zvyšuje podíl personálních nákladů.
- Energetickou náročnost – následné mechanické procesy (řezání, trhání na vlákno, rozvlákňování) nebo chemické procesy (depolymerizace) vykazují vysokou spotřebu elektrické energie a chemických agens.

Výsledným produktem mechanické recyklace je nejčastěji nízko-hodnotová trhanina, izolační netkané textilie či plniva. Trh pro tyto produkty je omezený a vysoce saturovaný.

Největším strukturálním problémem je konkurence tzv. panenských ("virgin") materiálů. Primární polyester (vyráběný z ropy) a primární bavlna dovážené z asijských trhů jsou dlouhodobě extrémně levné, mají stabilní mechanické vlastnosti a standardizovanou kvalitu.

Analýza selhání trhu pro poskytování služeb v oblasti využití/recyklace a opětovného použití textilu/textilního odpadu a odpadní obuvi.

24. srpna 2026

Pro průmyslové odběratele (např. automobilový průmysl, stavebnictví) neexistuje ekonomická motivace nakupovat dražší sekundární textilní vlákno, které navíc kvůli předchozímu opotřebení a čištění vykazuje kratší délku vlákna a horší technologické vlastnosti. Tržní cena recyklovaného vlákna tak nedokáže pokrýt ani samotné variabilní náklady na jeho zpracování, což generuje permanentní provozní ztrátu.

Odpadní obuv je z hlediska možné recyklace ještě problematičtější komoditou než odpadní textil.

3.1.2 Asymetrie nákladů (absence internalizace externalit)

Tento stav popisuje situaci, kdy subjekty, které profitují z produkce textilu/obuvi, nenesou odpovědnost za náklady spojené s koncem životního cyklu těchto výrobků. Dochází zde k typickému přenosu negativních externalit z privátního sektoru na sektor veřejný a sociální.

Generování zisku vs. externalizace nákladů – globální módní řetězce produkující tzv. rychlou módu nebo super-rychlou módu (fast fashion/ultrafast fashion) jsou ekonomicky motivovány k maximalizaci objemu prodeje a klesající ceně produktů. Výrobní procesy využívají levné syntetické směsi, které cíleně snižují životnost oděvů. Obrovské zisky z prodeje zůstávají plně v rukou soukromých výrobců a distributorů.

Okamžikem, kdy spotřebitel oděv/obuv vyhodí, se veškeré finanční náklady na sběr, třídění, logistiku a finální odstranění nebo pokus o recyklaci přenášejí nejen na obce, které mají zákonnou povinnost zajistit oddělený sběr textilního odpadu, ale rovněž i na zpracovatelské organizace, aniž by však na něj měly legislativně alokované adekvátní tržní zdroje.

Trh v současnosti postrádá internalizaci těchto externalit prostřednictvím plně funkčního systému rozšířené odpovědnosti výrobce (EPR – Extended Producer Responsibility). V ideálním tržním prostředí by měl být v ceně každého nového kusu oblečení nebo obuvi zahrnut poplatek, který by následně financoval sběrnou a recyklační infrastrukturu (podobně jako je tomu u elektroodpadu či obalů).

Dokud tento systém není v České republice legislativně dotažen do fáze plné finanční redistribuce směrem ke zpracovatelům, trh vysílá destruktivní ekonomické signály:

- Výrobci nejsou motivováni k ekodesignu (navrhování oblečení z jednodruhových, snadno recyklovatelných materiálů; výroba udržitelné obuvi), protože za obtížnou recyklovatelnost svých produktů neplatí žádné sankce ani vyšší poplatky.

Analýza selhání trhu pro poskytování služeb v oblasti využití/recyklace a opětovného použití textilu/textilního odpadu a odpadní obuvi.

24. srpna 2026

- Provozovatelé recyklačních zařízení nemohou bez těchto finančních toků akumulovat kapitál na investice do moderních linek.
- Trh jako celek je tak deformován a bez vnější finanční intervence (např. formou vyrovnávacích plateb v režimu SOHZ) prokazatelně směřuje k ekonomickému kolapsu celého systému sběru a zpracování textilu.

3.2 Socio-ekonomické selhání

Došlo ke změně paradigmatu kontejnerů na textil a obuv. Veřejnost přestává kontejnery vnímat jako místo pro darování funkčního oblečení k dalšímu použití ke svému původnímu účelu (které generovalo zisk umožňující pokrýt náklady na financování celého systému svozu, třídění a recyklace použitelného materiálu a případě likvidace nevyužitelných kusů), ale vnímá je jako odpadní nádobu na znehodnocený textilní odpad a odpad obuvi, což značně problematizuje ekonomický model stávajících organizací. Systém jim však neumožňuje provést transformaci tohoto ekonomického modelu tak, aby alespoň pokrývaly provozní náklady, o obnovovacích investicích či investicích do rozvoje nových technologií nemluvě.

3.3 Systémové selhání

Legislativa ukládá obcím povinnost zajistit oddělený sběr odpadního textilu, nicméně v ČR neexistují dostatečné kapacity zařízení pro koncovou materiálovou recyklaci textilu a obuvi. Obce a jimi smluvně vázané sběrné společnosti se tak ocitají ve složité situaci:

- Textilní odpad musí být odděleně shromažďován, nesmí končit na skládkách.
- Kapacity energetického využití (ZEVO) jsou limitované.
- Aktuální recyklační kapacity nejsou dostatečné, neboť soukromí investoři nejsou připraveni budovat třídící a recyklační linky v prostředí, kde chybí legislativní garance stabilního financování (např. z EPR).

Tato desynchronizace přímo zatěžuje municipální rozpočty a ohrožuje sociální, charitativní, ale i komerční subjekty v oboru. Sběrné firmy, které dříve umísťovaly kontejnery do obcí bezplatně jsou nyní nuceny kvůli propadu kvality textilu a nárůstu objemu odpadu účtovat obcím vysoké poplatky za pronájem a vývoz kontejnerů.

Analýza selhání trhu pro poskytování služeb v oblasti využití/recyklace a opětovného použití textilu/textilního odpadu a odpadní obuvi.

24. srpna 2026

Závěr pro potřeby intervence

Dokud nebude systém EPR plně implementován a finančně saturován, trh nedokáže toto přechodné období překlenout sám. Tato situace zdůvodňuje nezbytnost veřejné podpory a zakládá silný právní i ekonomický argument pro definování materiálové recyklace textilu jako služby obecného hospodářského zájmu (SOHZ). Právě vyrovnávací platba v režimu SOHZ je patrně jediným legitimním nástrojem, který dokáže překlenout toto kritické mezidobí a zabránit významnému rozkolísání infrastruktury pro sběr, třídění a recyklaci textilních a obuvnických odpadů v ČR.

4 DOPADY SELHÁNÍ TRHU V OBLASTI RECYKLACE A ZNOVUPOUŽITÍ TEXTILU

4.1 Regionální nerovnosti

Velká města a obce dokáží zvýšené náklady na zpracování textilu financovat z jiných příjmů, nicméně především menší obce a chudší regiony jsou nuceny sběrná místa rušit kvůli neúnosným poplatkům za pronájmy a vývoz kontejnerů ze strany svozových firem.

4.2 Ohrožení budoucího trvale udržitelného rozvoje

Pokud nebude tržní selhání vyřešeno a recyklační kapacity nevzniknou, tak vzhledem k ekonomickému tlaku na sektor existuje riziko, že část sebraného textilu bude z kapacitních či finančních důvodů směřovat přímo k energetickému využití, aniž by byl plně využit jeho potenciál pro opětovné použití nebo materiálové využití. To je v rozporu s nezbytností **důsledného uplatňování hierarchie nakládání s odpady** v oblasti textilu a naplnění principů cirkulární ekonomiky a udržitelného rozvoje.

Analýza selhání trhu pro poskytování služeb v oblasti využití/recyklace a opětovného použití textilu/textilního odpadu a odpadní obuvi.

24. srpna 2026

5 FINANČNÍ ROZVAHA

5.1 Způsoby financování systému - (stávající stav)

Vlastní zdroje příjmu:

Historicky byl systém samofinancovatelný z prodeje kvalitního secondhandového oblečení nebo obuvi do zahraničí či tuzemských prodejen. Důležité bylo rovněž to, že byl pouze dobrovolný systém sběru. V současnosti tyto příjmy drasticky klesají, protože trh je přesycen nekvalitní tzv. rychlou módou ("fast fashion"), která nemá pro další prodej téměř hodnotu. Dochází ke snižování kvality sebraných materiálů a rovněž klesá cena těchto materiálů na globálních trzích.

Granty a dary:

Provozovatelé jsou závislí na darech a drobných municipálních příspěvcích. Sociální družstva veřejně deklarují finanční neudržitelnost a žádají o dary na zachování provozu.

Jiné zdroje příjmu:

Dotační výzva č. 26/2025 vyhlášená v rámci Národního programu ŽP na podporu stabilizace a zefektivnění systému primární recyklace a znovupoužití textilu/textilního odpadu prostřednictvím poskytování provozních příspěvků oprávněným subjektům, které zajišťují především zpracování, třídění a materiálové využití odpadního textilu.

5.2 Struktura nákladů provozovatelů zařízení k materiálové recyklaci textilu/textilního odpadu a odpadní obuvi

Níže uvedená tabulka č. 1 popisuje strukturu nákladů, která byla analyzována u provozovatelů zařízení k materiálové recyklaci textilu/textilního odpadu a odpadní obuvi sdružených v rámci Asociace recyklace použitého textilu, z.s.

Výpočet struktury nákladů:

- Jednotlivé položky jsou uvedeny jako vážený průměr ze získaných údajů, kdy váhou je vždy počet kontejnerů na použitý textil a obuv, které mají jednotliví provozovatelé rozmístěné na území ČR.
- S ohledem na odlišnou velikost kontejnerů byl ještě před výpočtem váženého průměru přepočten (standardizován) počet kontejnerů dle jejich velikosti v litrech.

Analýza selhání trhu pro poskytování služeb v oblasti využití/recyklace a opětovného použití textilu/textilního odpadu a odpadní obuvi.

24. srpna 2026

Struktura nákladů uvedená v tabulce č. 1 má tak v rámci ČR vysokou vypovídací schopnost a lze z ní vycházet jako z modelového příkladu.

Tabulka č. 1.: Struktura nákladů u provozovatelů zařízení k materiálové recyklaci odpadního textilu – modelový příklad

Nákladová kategorie	Podíl (%)	Poznámka
Mzdy a osobní náklady	64 %	Vysoká potřeba manuální práce při předtřídování a odstraňování tvrdých částí (zipy, knoflíky).
Energie a utility	9 %	Vysoká energetická náročnost trhacích, řezacích a lisovacích linek.
Logistika a přeprava	14 %	Náklady na převoz vytříděné suroviny a distribuci recyklátu.
Nájmy a správa nemovitostí	8 %	Pronájem velkokapacitních skladovacích a výrobních hal.
Likvidace výmětů (nevyužitelný odpad)	3 %	Náklady na odstranění silně znečištěného textilu a příměsí v ZEVO a skládkovné.
Odpisy technologií a údržba	2 %	Servis strojního vybavení a obnova opotřebitelných dílů.

6 MOŽNOSTI ALTERNATIVNÍHO ŘEŠENÍ

6.1 Dotační podpora mimo režim SOHZ - (stávající stav)

MŽP ve spolupráci se SFŽP připravilo a vyhlásilo v roce 2025 v rámci Národního programu ŽP dotační výzvu č. 26/2025 na podporu stabilizace a zefektivnění systému primární recyklace

Analýza selhání trhu pro poskytování služeb v oblasti využití/recyklace a opětovného použití textilu/textilního odpadu a odpadní obuvi.

24. srpna 2026

a znovupoužití textilu/textilního odpadu prostřednictvím poskytování provozních příspěvků oprávněným subjektům, které zajišťují především zpracování, třídění a materiálové využití odpadního textilu.

Aplikace tohoto nástroje představovala akutní, nicméně pouze dočasné řešení celkově kritické situace, bez které by však příjemci nebyli schopni udržet kvalitu a rozsah poskytovaných služeb a byli by nuceni ukončit svoji činnost.

Dotační podpora v rámci vyhlášené výzvy je však poskytována v režimu de minimis, což znamená, že většina provozovatelů zařízení k materiálové recyklaci textilu/textilního odpadu ji s ohledem na zpracovávané množství textilu nebude moci do zavedení EPR na textil a obuv další prostředky čerpat, resp. bude moci čerpat jen poměrnou část, která ovšem nebude korespondovat s reálně zpracovávaným množstvím textilu a s reálnými náklady.

Dotační výzvy mimo režim SOHZ mají horizont typicky 1–2 roky. Pro bankovní instituce i soukromé investory je takový model nepřijatelný, neboť po skončení platnosti konkrétní výzvy padá projekt zpět do permanentní provozní ztráty způsobené zápornou ekonomickou hodnotou suroviny.

Dalším problémem je vyčerpání alokací, resp. vyčerpání limitu dle de minimis, neboť stávající programy jsou takto omezeny. Jakmile dojde k vyčerpání alokace, příjem žádostí se zastaví. Vzniká tak tržní anomálie, kdy podporu nezískají nutně nejefektivnější či strategicky nejvhodnější umístěná zařízení, ale subjekty, které stihly žádost podat nejrychleji.

Fixní dotace na tunu sice dočasně sníží provozní ztrátu, ale nedokáže vyřešit strukturální deformaci trhu (asymetrii nákladů mezi výrobcí fast fashion a obcemi). Po vyčerpání dotace se trh okamžitě vrací do původního stavu selhání.

Hrozí zde tak situace popsaná výše, kdy nebude možné zachovat rozsah a kvalitu poskytovaných služeb.

6.2 Dotační podpora v režimu SOHZ

Aplikace dotační podpory v režimu SOHZ spočívá v právním vymezení služby zajišťující primární recyklaci a znovupoužití odpadního textilu jaké služby obecného hospodářského zájmu (SOHZ) ve smyslu Článku 106 odst. 2 Smlouvy o fungování EU. Česká republika (prostřednictvím MŽP) v tomto modelu vystupuje jako zadavatel veřejné služby a na základě

Analýza selhání trhu pro poskytování služeb v oblasti využití/recyklace a opětovného použití textilu/textilního odpadu a odpadní obuvi.

24. srpna 2026

transparentního řízení udělí vybraným zpracovatelům tzv. Pověření k výkonu SOHZ (rozhodnutí či smlouvu o veřejných službách).

Tento právní akt umožňuje legitimně kompenzovat provozovateli linky prokazatelnou finanční ztrátu vzniklou plněním této služby.

Výpočet kompenzace se řídí striktními pravidly (tzv. Rozhodnutí Komise o SOHZ z roku 2012) a je definován jako:

Vyrovnávací platba = Provozní náklady + Přiměřený zisk – Příjmy z prodeje recyklátu

Tento postup je plně slučitelný s vnitřním trhem EU.

Výhody:

1. Pověření SOHZ se standardně uzavírá na víceleté období. Provozovatel získává právně vymahatelnou garanci, že pokud bude plnit schválené objemy recyklace a technologické standardy, stát mu vyrovná čisté provozní náklady. To zásadně mění rizikový profil projektu a otevírá dveře pro bankovní financování a vstup institucionálního kapitálu do výstavby recyklačních center.
2. V rámci pověření SOHZ lze definovat územní povinnost (např. povinnost odebírat textilní výmět ze všech obcí určitého kraje za fixních, státem vymezených podmínek). Tím se zamezí situaci, kdy by periferní a menší obce zůstaly bez dostupnosti koncového zpracování, protože logistické náklady by pro ně byly bez SOHZ likvidační.
3. Aplikace režimu SOHZ představuje vhodný koncepční a systémový nástroj je ideálním nástrojem Pro překlenutí období do zavedení plně funkčního systému EPR, jehož spuštění se očekává ve 2Q 2028. Jakmile bude EPR systém legislativně ukotven a začne generovat stabilní příspěvky od výrobců oděvů, finanční břemeno vyrovnávacích plateb se plynule transformuje ze státního rozpočtu na nově vzniklý kolektivní systém.

6.3 Shrnutí hlavních zjištění a závěr

Rok 2025 představoval pro systém nakládání s odpadním textilem a obuví v České republice zásadní zlom: obce a města musely nově povinně zajistit místa pro oddělené soustředování textilního odpadu. Obcím bylo umožněno navázat na existující systémy dobrovolného sběru,

Analýza selhání trhu pro poskytování služeb v oblasti využití/recyklace a opětovného použití textilu/textilního odpadu a odpadní obuvi.

24. srpna 2026

ale pouze za předpokladu, že dotčené subjekty sbírají textil (včetně obuvi) v režimu odpadu a mají příslušná povolení pro sběr a nakládání s textilním odpadem.

V praxi se tak projevil nesoulad mezi nárůstem povinně zachyceného materiálu a omezenou kapacitou jeho dotřídění a navazujícího využití. Celkově se tak projeví potíže se svozem, odbytem a nejistotou finálního nakládání.

Revize rámcové směrnice o odpadech, která vstoupila v platnost 16. října 2025 nastavila společná pravidla pro povinné EPR pro textil a obuv v celé EU. Revize stanovuje, že členské státy (včetně ČR) mají 20 měsíců na transpozici do národních legislativ a 30 měsíců na zavedení EPR schémat pro textil a obuv do praxe.

Česká republika se tak aktuálně nachází v přechodové fázi, kdy povinnost odděleného sběru textilu je v účinnosti od 1.1.2025, ale spuštění systému EPR se předpokládá ve 2Q 2028, což vytváří časové okno zvýšené nejistoty a tržních turbulencí minimálně do spuštění EPR schémat.

Pro překlenutí období do zavedení plně funkčního systému EPR představuje aktivace posilujícího nástroje ve formě dotační podpory pro operátory v oblasti prokazatelně recyklovaného textilního materiálu předaného k opětovnému použití nebo materiálovému využití v kombinaci s aplikací režimu SOHZ vhodné koncepční a systémové řešení kritické situace v sektoru sběru a nakládání s odpadním textilem a obuví. Dotační podpora v režimu SOHZ přispěje ke stabilizaci systému během přechodného období, transformuje selhávající tržní prostředí na kontrolovaný sektor veřejné služby, stabilizuje municipální rozpočty, ochrání sociální a charitativní sféru a vytvoří předvídatelné podmínky pro technologickou modernizaci odpadového hospodářství v souladu s cíli oběhového hospodářství EU.

Zpracoval: odbor cirkulární ekonomiky a odpadů MŽP;
Státní fond Životního prostředí

Jaromír
Wasserbauer
2026.08.26
15:19:47 +02'00'

doc. Ing. Jaromír Wasserbauer, Ph.D.
Vrchní ředitel sekce technické ochrany
životního prostředí
podepsáno elektronicky